

Planika

GLASILO SLOVENSKEGA KULTURNEGA DRUŠTVA TRIGLAV SPLIT
SPLIT, DECEMBER 2021, LETO XXIX. ŠT. 217

ISSN 1849-9775

Planika

GLASILO SLOVENSKEGA KULTURNEGA
DRUŠTVA TRIGLAV SPLIT

GLASILO FINANCIRA:

- SAVJET ZA NACIONALNE MANJINE
VLADE RH
- URAD VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA
SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

zanj Mag. Cveto Šušmelj

NASLOVNICA

FOTO: Grad Split
Župan mesta Split dr. sc. Ivica Puljak je
predsedniku društva in MePZ mag. sc.
Cvetotu Šušmelju izročil plaketo Mesta
Split

UREDNIKA

Vera HRGA

UREDNIŠKI ODBOR

Cveto ŠUŠMELJ
Nadežda ETEROVIĆ

LEKTORICE IN PREVAJALKE

Vera HRGA
Dada ŠANTIĆ
Ana MATUSINOVIĆ

PRIPRAVA IN TISK

DES - Split
www.des.hr

NATISKANO

380 izvodov

RAZPORED AKTIVNOSTI

Ponedeljek: od 19.00 - 21.00 PEVSKI ZBOR
Torek: od 18.00 - 21.30 DOPOLNILNI POUK
Sreda: od 17.30 - 19.30 KLEKLJANJE ČIPKE
Četrtek: od 19.00 - 21.00 PEVSKI ZBOR
Petek: od 18.00 - 20.00 DRAMSKO LIT. URICE
Sobota: od 10.00 - 12.15 DOPOLNILNI
POUK IN OTROŠKE DELAVNICE

Uradne ure tajnice:

Vsak dan razen sobote, nedelje in
praznikov od 8.00-12.00 ure

Društveni prostori so odprti vsak dan
razen sobote, nedelje in praznikov od
8.00-12.00 ure

SLOVENSKO KULTURNO DRUŠTVO TRIGLAV SPLIT

Šibenska 3, 21000 SPLIT, HRVAŠKA
Tel: 021 343 137, Fax: 021 321 434
Uradni mobitel: 091 150 44 98

VSEBINA

IZ ŽIVLJENJA DRUŠTVA

- Ministrica Helena Jaklitsch med Slovenci v Dalmaciji
- 25 let ... četrto stoletje uživanja v pesmi in petju ... potovanjih in nastopih ... čudovitem druženju in prijateljstvu
- S pesmijo diham svobodo
- Lepota pesmi, besede in umetnosti
- Obisk v Veleposlaništvu RS v Zagrebu
- Vseslovensko srečanje v objemu Gorskega Kotarja
- 25. Mednarodni festival čipke
- Poezija v barvni čarovniji
- Tema brez teme

POUK

- Srečanje z umetnostjo oblikovanja gline
- Zajtrk s sadjem - super dan!
- Srečanja
- Literarni natečaj Zveze slovenskih društev na Hrvaškem
- Čarobna Slovenija – potovanja v osrčje narave, Poletje 2021

UTRINKI

- Ljudevit Gaj v Ljubljani, Prešeren v Zagrebu
- Kulturni večer "Moč jezika" v čast Radoslava Dabe
- Dubaj in Abu Dhabi / expo 2020
- Je prevod dober?

ŠALE

KOLAŽ

VELEPOSLANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE NA HRVAŠKEM

Alagovićeveva 30, 10000 Zagreb, Hrvaška, Tel: (+) 3851 6311 000, Fax: (+) 3851 61 77 236

Elektronska pošta: vzg@gov.si

Spletni naslov: <http://zagreb.veleposlanistvo.si>

Uradne ure so od ponedeljka do petka od 8.00 do 16.30.

Konzularni oddelek Veleposlaništva:

Tel: (+) 3851 631 1014, Fax: (+) 3851 468 0387

Uradne ure so ob ponedeljkih, sredah in petkih od 9.00 do 12.00.

GENERALNI KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE v Splitu

Istarska 9, 21000 Split, Hrvaška, Tel/Fax: (+) 385 21 389 224

Elektronska pošta: generalni.konzulat.rep.slovenije@st.t-com.hr

G. Branko Roglič, častni generalni konzul

Uradne ure konzulata so od ponedeljka do petka od 9.00 do 13.00.

SREČNO NOVO LETO 2022 VAM ŽELIMO!

Sanjajmo o popotovanju po čudežnih pokrajinah z navdihom sobivanja s čarobno belino zimske idile in nekako potihoma zakrepenimo, da nam iz okromelih ramen zrastejo srebrna angelska krila. In da potem z njimi plujemo nad mehkinimi valovitimi krili, ponosnimi planinami, tihimi dolinami, lesketajočimi jezери, prisluškujoč in srkajoč utripajoče prizore te večne lepote, želeč da nas krila ponesejo v mirne kotičke pričakujoče lepe prihodnosti.

Naj vam novo leto podari krila, zdravje in lepoto življenja.

*Predsednik SKD TRIGLAV Split Cveto Šušmelj
Predsednica IO Nadežda Eterović in člani IO
Člani uredništva in urednica Planike Vera Hrga*

MINISTRICA HELENA JAKLITSCH MED SLOVENCIV DALMACIJI

Ministrica dr. **Helena Jaklitsch** je svoj obisk pri rojakih v Dalmaciji pričela pri Slovencih v Zadru, potem pa pot nadaljevala proti Splitu, kjer je prvič v svojem mandatu obiskala naše društvo. Z njo je bil tudi naš stari prijatelj **Rudi Merljak**, vodja sektorja za zamejce pri Uradu Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, ter nekdanji generalni častni konzul Republike Slovenije v

Splitu, **Branko Roglič**, ki že vsa leta srčno podpira delo našega društva.

Predsednik in voditelji sekcij smo jo na kratko seznanili z našim dolgotnim delovanjem, klekljarice so zanj izdelale izredno lepo čipko, ki smo ji jo podarili v imenu društva. Z zadovoljstvom smo jo popeljali po naših lepih prostorih, bila je navdušena nad bogato knjižnico, prevzelo pa jo je tudi nešteto čudovitih čipk naših klekljaric.

Zvečer je na slavnostnem koncertu prisluhnila pesmim MePZ in iskreno čestitala vsem pevcem in zborovodkinji za dolgih 25. let uspešnega prepevanja, celotnemu društvu Triglav Split pa se je zahvalila za ves čas, trud in ljubezen, ki jih vlagamo v ohranjanje slovenske identitete in tradicije tukaj v Splitu.

Ministrica je potem pot nadaljevala proti Dubrovniku, kjer se je srečala s člani društva Lipa Dubrovnik.

V.H.

FOTO: Službena stran Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

»Glasba človeka oblikuje in plemeniti, osrečuje, razvija ljubezen ne samo do lepega, temveč tudi do skupnosti.«

Beethoven

25 LET ... ČETRTO STOLETJE UŽIVANJA V PESMI IN PETJU ... POTOVANJH IN NASTOPIH ... ČUDOVITEM DRUŽENJU IN PRIJATELJSTVU.

Petindvajsetletnica za nikogar ni majhen jubilej in prav toliko let svojega obstoja in uspešnega delovanja je praznoval MePZ Slovenskega kulturnega društva TRIGLAV iz Splita. Zbor je bil ustanovljen februarja 1996 in od samega začetka deluje pod vodstvom zborovodkinje in umetniške voditeljice profesorice **Tatjane Kurajica**.

Po skoraj letu in pol premora zaradi pandemije, so se člani zbora ponovno zbrali in pridno vadili z vsem

srcem ter pripravili čudovit program za svoj jubilejni gala koncert.

Osrednja slovesnost je, v skladu s predpisanimi epidemiološkimi ukrepi, potekala v četrtek, 26. novembra, v prostorih restavracije Bolero v Splitu. Proslave, ki so se je udeležili tudi pomembni gosti: ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. **Helena Jaklitsch**, vodja sektorja za Slovence v zamejstvu Urada vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

g. **Rudi Merljak**, župan mesta Split dr. sc. **Ivica Puljak**, nekdanji častni konzul RS v Splitu g. **Branko Roglič**, predsednica Zveze slovenskih društev na Hrvaškem dr. **Barbara Riman Plazibat**, predstavniki slovenskih društev iz Zadra, Reke, Pule, Labina in Buzeta ter predstavniki društev in svetov narodnih manjšin Splita in Splitsko-dalmatinske županije.

V slavnostnem nagovoru se je ministrica dr. Jaklitsch zahvalila za ves čas in ljubezen, ki ga Slovenci v Splitu

vlagajo v ohranjanje slovenske identitete, slovenskega jezika, kulture in tradicije. Župan mesta Split dr. sc. Ivica Puljak je zboru ob 25. obletnici uspešnega delovanja podaril plaketo mesta Split.

Predsednica Zveze slovenskih društev na Hrvaškem dr. Barbara Riman Plazibat je v svoji čestitki pevskega zboru zaželela veliko uspeha tudi v prihodnje.

Posebno nas je razveselilo darilo sekcij SKD Triglav - notni zapis iz idrijske čipke, ki so je izdelale članice klekljarske sekcije.

MePZ Triglav je predstavil del svojega bogatega repertoarja slovenskih ljudskih, avtorskih in duhovnih ter dalmatinskih pesmi ter je bil nagrajen z velikim aplavzom. Spomnili smo se tudi našega pokojnega prijatelja in člana pevskega zbora Ivana Kosmosa, ki nas je žal zapustil na začetku leta. Po koncertu je dr. Jaklitsch poudarila, da je MePZ Triglav s svojim petjem res pobožal srca vseh, ki so se udeležili slavnostnega dogodka.

Priznanja za svoje delo so prejeli pevke in pevci:

ČASTNA ZNAČKA:

Tatjana Kurajica, zborovotkinja
Tatjana Jurko Assaf
Nadežda Eterović
Joško Gerželj
Ivan Kosmos
Žaklina Lendić
Ivana Mikačić
Ljiljana Mužinić
Cveto Šušmelj

ZLATA ZNAČKA

Anica Bandalo
Jelena Bedalov
Snježana Biočić
Ana Čakić

Nadja Krnić
Snježana Kulišić
Anica Šušmelj
Silva Vranković

SREBRNA ZNAČKA

Lidija Stehlik
Andrija Šitić

BRONASTA ZNAČKA

Milan Bulatović
Mirjana Josipović
Ivan Morača
Nenad Rogulj
Paula Stamenov

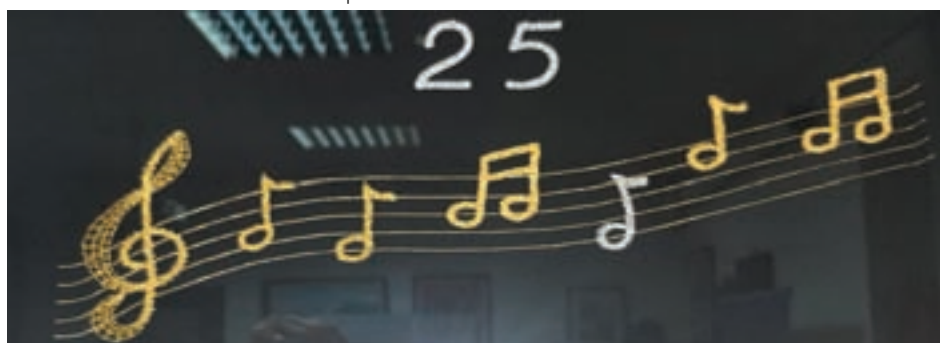
Drage pevke in pevci MePZ Triglav, draga Tanja, čestitke!!!

To priložnost smo izkoristili tudi za podelitev priznanj Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti. Priznanja za dolgoletno sodelovanje v pevskega zboru je podelila gospa ministrica, ob tem pa vsem čestitala in še enkrat

zahvalila za predano delo ter zvestobo Sloveniji in slovenstvu.

Prireditelj je povezovala Vera Hrga.

Nadežda Eterović

S PESMIJO DIHAM SVOBODO

S pesmijo diham svobodo, širim obzorja, gradim poti prijateljstva.

Tako že polnega četrto stoletja z mojim Mešanim pevskim zborom Triglav Split.

Ko se danes ozrem na pretekla desetletja, kljub letom ne čutim nobenega bremena, ampak ponos in željo, da bi še naprej hodila po teh tako davno načrtanih poteh.

Narodnostna pripadnost in zanos sta nas vodila po večjih in manjših krajih naše Slovenije, povezanost in intimnost članov zbora pa nas je pod

taktirko naše zborovodkinje **Tanje Kurajice** potem združila v homogeno družino. Peli smo na vseh mogočih mestih in ob vsakem vremenu vedno napolnjenih src z ljubeznijo, v medsebojni sinergiji in želji, da s petjem iskreno prenesemo občutke na občinstvo, ne glede na to, koliko jih je pred nami: dvajset, sto ali tisoč.

Zbor je živo bitje, ljudje prihajajo in odhajajo, generacije se izmenjujejo in mešajo, pojejo se stare in nove pesmi bolj ali manj uspešno, toda vedno s pečatom v srcu, pečatom, ki ga je zapustil čas, preživet v našem pevskem zboru. Ko napolniš srce s pesmijo in vsem drugim, je veliko lažje premagovati vsakdanje težave, vse vrste tesnob, duša je polna tudi ko ti vse ne teče gladko. Toliko skupaj preživetih let govori o tem, koliko nam to druženje s pesmijo pomeni, koliko je veselja ob uresničitvi vsakega nastopa,

koliko rojstva in smrti, koliko smeha in žalosti, ponosa in koliko je pred nami še nedorečenih zgodb in priložnosti. Lahko bi naštevala na stotine pesmi, vsak od nas v sebi nosi najljubšo, najdražjo, posebno, svojo, ki ga nosi in mu daje krila, da kljub vsemu še naprej vadi, daje sebe in svoj čas posveča skupnemu cilju: peti in uživati in vse to deliti s svojimi najbližjimi in ljudmi dobre volje.

Morda se sliši patetično, a čas, ki sem ga preživela v zboru, je v teh četrto stoletja mojega obstoja močno obeležil moje življenje, pa tudi čas, ki ga morda nisem aktivno preživela v njem. Hvala naši Tanji za trud in odrekanje v vseh teh skupnih čudovitih letih, hvala vsakemu posameznemu članu našega zbora, ki mi je življenje popestril s skupno pesmijo.

Ana Šušmelj

Ob mednarodnem dnevu človekovih pravic v Zadru

LEPOTA PESMI, BESEDE IN UMETNOSTI

V organizaciji SKD Lipa Zadar smo 9. decembra s pesmijo, besedo in umetnostjo proslavili mednarodni dan človekovih pravic.

Na njihovo povabilo smo se dogodku z veseljem pridružili člani SKD Triglav Split – **MePZ** je prinesel pesem, **Ana Šušmelj** poezijo vsi pa pozitivne želje za radostno, prijateljsko druženje.

O pomenu mednarodnega dneva človekovih pravic je spregovoril mag. sc. **Cveto Šušmelj**, predsednik SKD Triglav Split.

Minattijevo *Nekoga moraš imeti rad* sta v hrvaščini in slovenščini recitali **Marija Ivoš** in **Vera Hrga**.

Svojo poezijo so interpretirale same avtorice pesnice: Ana Šušmelj iz SKD Triglav Split, Marija Ivoš iz Lipe Zadar

in **Mirjana Majić** iz Makedonskega kulturnega društva Biljana Zadar.

V prijetnem, akustičnem ambientu »na Galiji«, v sijaju prelepih deklet v

novih pariško modrih oblekah, je iz src pevkv in pevcev privrela pesem, ki se tam čuva, neguje in raste že dolgih 25 let.

Njihova pesem je vedno polna podarjanja in predavanja, vedno zapeta z gorečnostjo domoljubja in s srcem prijateljstva, ljubezni in z vsemi prijaznimi čustvi, zapeta je z dušo, z žarom, iz duše in iz srca.

Njihova pesem je tudi čudovita glasbena razglednica iz domačih krajev, prežeta z bogastvom materne jezika in nam mnogim iz poza be kliče spomine na lepoto domovine, na srečne trenutke iz otroštva in odraščanja, na bližnje in drage ljudi, spomine, ki naj nikoli ne potonejo.

Pesem, pevska kultura nas trdno povezuje z matično domovino, z rodno grudo ter s toplo melodijo

objema someščane in vse prijatelje v krajih, kjer živimo.

Darila so ob zaključku vsake slovesnosti vedno znak zahvale, pozornosti, in povezanosti.

Izmenjala sta jih predsednik SKD Triglav in predsednica Lipe Zadar Darja Jusup.

Tekst in foto: V.H.

*Pesem ne pozna meja, jezikovnih pregrad in daljav,
pesem je iskrena in privre iz srca,
kjer se rojeva iz ljubezni ali globoke bolečine.*

(Štefan Prskalo)

OBISK V VELEPOSLANIŠTVU RS V ZAGREBU

Ob mojem neslužbenem obisku Veleposlaništva R Slovenije v Zagrebu sem se srečala z veleposlanikom RS **Vojislavom Šucem**, ki je toplo pozdravil vse člane Slovenskega kulturnega društva Triglav Split in Slovence v Splitu.

Novi ministrici svetovalki **Tamari Plankar**, ki je po izteku mandata avgusta zamenjala gospoda Matjaža Marka, sem v prijetnem pogovoru zaželela dobrodošlico in uspešno delo ter ji na kratko predstavila delovanje našega društva.

Tekst in foto: V.H.

Gostovanje v Manjšinskem mozaiku

Veliko zanimivih tem o delovanju SKD Triglav Split in svetov slovenske narodne manjšine Mesta Split in SD županiji sta v prijetnem pogovoru z urednico in voditeljico oddaje "Manjinski mozaik" HRT- Radio Split, Mirando Hrabar predstavili Nadežda Eterović in Vera Hrga.

Nadežda Eterović, predsednica Sveta slovenske nacionalne manjšine mesta Splita, na sprejemu pri županu mesta Splita dr. sc. Ivici Puljku ob mednarodnem dnevu človekovih pravic.

VSESLOVENSKO SREČANJE V OBJEMU GORSKEGA KOTARJA

Zveza slovenskih društev na Hrvaškem je letos zelo prebrisanost organizirala vseslovensko srečanje že septembra, ne kot navadno v začetku oktobra. Prav gotovo pri tem ni bilo odločilno samo lepo vreme temveč predvsem korona. Vse naše dejavnosti so vsestransko pogojene z obnašanjem tega virusa, zavlekel se je v vse pore našega življenja, bodisi da smo okuženi ali ne. Že na samem začetku potovanja z našim starim prevoznikom Perla tours, z našimi vrliimi Imočani: Joškom, Tihomirom in Julijo, smo morali predsedniku Šušmelju pokazati Covid pasošče. Seveda smo jih vsi imeli.

Bil je lep, sončen dan, vreme kot naročeno za izlet v naravo. In prav tja smo šli. Letošnje srečanje je bilo v naravi, v prečudovitem gozdnem parku Golubinjak sredi Gorskega Kotarja, popolnoma v skladu z epidemiološkimi ukrepi. Bilo nas je veliko, pa kljub temu ni bilo nobene gneče, saj smo se razbežali po gozdu, po jasadah, po kraških jamah, igrali badminton, se kartali, balinali. Tudi kosilo je bilo na odprtem, tu so se odvijali uradni pogovori z Barbaro in Rudijem, tu se je jedlo in pilo, igralo in plesalo. Komur pa ni bilo do tega, je legel na travo in zadremal.

Prijetno popoldne je kar prehitro minilo. Potem smo se zapeljali v Ravno Goro, kjer smo se po odlični večerji precej zgodaj pobrali v sobe, saj je bil zajtrk napovedan že ob sedmih zjutraj. Takoj po zajtrku smo se napotili do Lokev in Mladinskega jezera, kjer nas je čakala barka, s katero

smo več kot eno uro pluli po mirni vodi, obdani s temnimi gozdovi, skritimi hiškami, ki so se dale naslutiti le po vršičkih streh, ki so kukale med visokimi drevesi.

Po veseli plovbi nas je pot odnesla v Delnice, kjer smo si ogledali državno mladinsko tekmovanje v smučanju po asfaltu. Fantje in dekleta so se res dobro podili po glavni ulici, medtem ko smo mi ob kavici na ves glas navijali za vse po vrsti. Tekmovanje se je končalo ravno ob pravem času, da ne zamudimo na kosilo, po katerem smo se počasi podali proti domu.

Še en čudovit izlet je za nami, vse je bilo čudovito od vremena do hrane. Najboljše od vsega pa je bilo videti stare znance, tega najbolj pogrešamo. Ljudje moji, bodimo previdni, imejmo fizično distanco, a nikar ne dovolimo, da se nas socialno distancira. Bodimo socialno blizu, saj smo družabna bitja, torej nam je potrebna družba, morda se manj objemamo in poljublamo, pa to še ne pomeni, da nam ni mar drug za drugega.

Tekst: Ana Matusinović

Foto: V.H. in J.V.

25. MEDNARODNI FESTIVAL ČIPKE

LEPOGLAVA 2021

Letošnji 25. jubilejni mednarodni festival čipke v Lepoglavi je bil ne samo festival čipke, ampak tudi kulture, saj so ga spremljali številni dogodki, kot so koncerti, predavanja, gledališke predstave in sveta maša za udeležence festivala.

Naša rastavna vitrina

Kljub koronski epidemiji se je 25. festivala udeležilo 10 evropskih držav, ki so v obnovljeni monumentalni zgradbi pavlinskega samostana v Lepoglavi prikazale vso lepoto in sijaj svoje čipkarske umetnosti. Domači, hrvaški razstavljavci so imeli svojo razstavo v Domu kulture. Tako smo klekljarice SKD „Triglav“ Split z veseljem pokazale svojo morsko navdahnjeno čipko v tem novem in lepo urejenem prostoru.

Svečano odprtje je bilo 10. septembra z nagovorom odposlanca predsednika RH, pozdravnimi nagovori lepoglavskega župana in drugih veljakov ter s hrvaško himno v izvedbi znane glasbene umetnice **Ivane Kindl**.

Prvi dan festivala je potekala okrogla miza o pomenu čipke v preteklosti, sedanjosti in prihodnosti Lepoglave. Zanimivo predavanje je imel višji kustos Etnografskega muzeja Zagreb, g. **Matija Dronjić**. V preteklosti je bila čipka obrt in so jo izdelovali za bogate salone takratne Evrope. Danes je

čipka vstopila v javni prostor mesta. Videti ga je mogoče na fasadah stavb, panojih, v mestni hiši, celo na spomeniku veteranom domovinske vojne.

Festival je spremenil blagovno znamko mesta. Iz mesta, znanega po zaporu, je Lepoglava postala mesto čipk. Festival je s svojim mednarodnim ugledom postal navdih in vzor za številne podobne dogodke po

Čipka društva klekljaric idrijske čipke

vsej Hrvaški. G. Matija Dronjić je navedel nesporno dejstvo o pomenu, a tudi težavah pri varovanju nesnovne kulturne dediščine Hrvaške, kamor sodijo lepoglavska, hvarska in paška čipka. Nesnovna kulturna dediščina se za razliko od materialne kulturne dediščine ne varuje s tehničnimi posegi, temveč s prenosom znanja. Prav prenos znanja in ljubezni do dediščine je prihodnost festivala čipk. To je mogoče doseči le s sodelovanjem lokalne skupnosti, stroke in uprave, so zaključili na okrogli mizi.

Na srečo naši prijatelji iz Idrije, katerih klekljarska znanja so dediščina, in naša čipkarska sekcija tukaj v Splitu, nimajo težav s prenosom znanja. Klekljanje je izbirni predmet v slovenskih osnovnih in srednjih šolah. Še več, njihove mlade učiteljice Čipkarske šole Idrija, ki smo jih z veseljem spoznali zdaj v Lepoglavi, s ponosom poudarjajo, da je zanimanje učencev veliko in enako med fanti in dekletimi. Je ena najstarejših čipkarskih šol na svetu in neprekinjeno deluje že 145 let.

Država partnerica letošnjega festivala je bila **Madžarska** in je vse dogodke popestrila s kulturnim programom. Klekljarske razstave desetih njihovih klekljarskih centrov so bile zelo

bogate in veliko časa je bilo potrebno za ogled vseh del ter občudovanje domišljije in spretnosti njihovih klekljaric. Največ vzdihov je povzročila čipka iz mesta Kishkunshalas, ki je šivana z iglo in zelo tanko nitjo.

Svoje klekljarice je vsestransko spremljal veleposlanik Madžarske v Republiki Hrvaški, vse udeležence

festivala pa so na mednarodni večerji postregli z nacionalnimi jedmi. Fantastične trenutke uživanja so prinesli koncerti klasične glasbe njihovih znanih izvajalcev, pa tudi glasba v izvedbi več članov njihovega svetovno znanega ciganskega simfoničnega orkestra - 100 violin in folklornih ansamblov.

Tokratni festival čipk v Lepoglavi je doživel dvomestno, jubilejno 25. številko, predvsem po zaslugi Lepoglavčanov in njihove ljubezni do klekljanja, ki vsa ta leta niso štedili energije in časa, da bi kljub vsem stiskam postali prestižna mednarodna prireditelja.

V čast nam je, da tudi letos sodelujemo na tem jubilejnem festivalu in v prepričanju, da bodo tanke, a enako močne čipkaste niti tudi v prihodnje povezovalje ljubitelje dediščine po vsem svetu, želimo festivalu uspeh v svetovnem merilu.

Žal nam je le, da našega velikega jubileja nismo mogli proslaviti na podoben način, naših 25 let obstoja naše čipkarske sekcije. Kot je pandemija korona virusa Covid 19 pretresla ves svet, je tudi letos »ukradla« naš festival in veliko razstavo. Toplo upamo, da bomo z majhno zamudo dostojno proslavili naših 25 klekljanih let.

Tekst in foto: Dragica Marinović

POEZIJA V BARVNI ČAROVNIJI

SKD Triglav Split je 18. oktobra gostil člane SKD Lipa iz Zadra. Gostje so postavili razstavo slik z lanske likovne kolonije Turanj 2020, z video projekcijo virtualnega prikaza prejetih slik.

Poetični večer z razstavo slikarjev, udeležencev Virtualne Likovne kolonije Turanj-Maj 2020 v organizaciji SKD LIPA Zadar je bil posvečen prezgodaj preminulemu dragemu članu Triglava in dolgoletnemu voditelju likovne skupine društva **Ivanu Kosmosu. Prof. Marija Ivoš** mu je posvetila ganljive besede, potem smo prisluhnili lepim verzom, ki so jih interpretirale same avtorice: **Zorica Buljanović, Marija Ivoš, Ljiljana Jerončić** in naša **Ana Šušmelj**.

Razstavo je potem odprla likovna pedagoginja, voditeljica likovne skupine Lipe Zadar, Marija Ivoš.

Ob prijetnem pogovoru so si obiskovalci ogledali razstavljenе slike različnih avtorjev iz Slovenije, Hrvaške ter Bosne in Hercegovine. Raznolikost motivov, tehnik in stilov slikanja je omogočila, da je vsak našel nekaj za svoje oči in dušo.

Letošnja kolonija v Turnju je že realizirana in veselimo se njene predstavitve v našem društvu.

Lidija Stehlik
Foto: V.H.

TEMA BREZ TEME

Že drugo leto zapored je letos 11. novembra zaradi težav s krono potekala 14. virtualna razstava Likovne kolonije SKD "Lipa" Zadar - Turanj 2021 pod umetniškim vodstvom prof. **Marije Ivoš**.

Že sam naslov »Tema brez teme« ali »Svobodna tema« govori, kako pomembno je, da svojim slikarjem pustimo, da izrazijo svoje občutke v trenutku, ko nanesejo barvo na prazno platno.

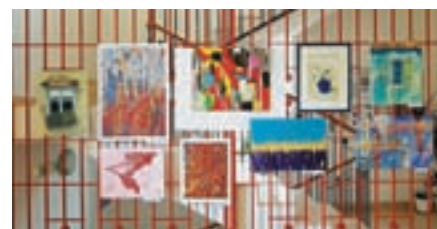
V Zadar se je napotila tudi naša ekipa iz SKD "Triglav" Split, da bi se

poklonila vsem pridnim amaterskim umetnikom, ljubiteljem čopičev in barv, ki izpolnjujejo svoje veselje v ustvarjanju v okviru Likovne kolonije Turanj, ki ne glede na okoliščine, ki so zadnji dve leti onemogočale tesne stike, deluje že štirinajst let.

Pozno jesensko popoldne z rdečim žarečim sončnim zahodom nas je še

dodatno pripravilo na eksplozijo barv v avli Mestne knjižnice Zadar, oddelek Arbanasi. Barve so ogledalo duše, kombinacija čustev in spretnosti vsakega posameznika, kar so nazorno

pokazala razstavljená platna v več slikarskih tehnikah.

Na razstavna platna vedno gledam z mešanimi občutki, nekatera so mi bolj, nekatera manj draga, a na koncu vedno zaključim, da je najpomembnejše, da se ljudje družijo, sklepajo prijateljstva, ki v tako omejenih razmerah korone dajejo upanje za boljši jutri. Majhna otvoritvena slovesnost razstave nas je z dvema zavitkoma slanega in sladkega, pospremila nazaj v Split z občutkom zadovoljstva, da smo dogodku s svojo prisotnostjo vsaj malo prispevali.

Tekst in foto: Ana Šušmelj

SREČANJE Z UMETNOSTJO OBLIKOVANJA GLINE

Skekci in odraslimi, ki jih zanimata lončarstvo in umetnost oblikovanja gline, smo se napotili na Hvar (Faros). Najprej smo si ogledali čudovit dvorac "TVRDALJ" pesnika Petra Hektorovića,

potem pa se napotili v Vrbanj, kjer nas je v prostorih Udruge Varbonj prijazno dočakal umetnik v keramiki **Frane Abramović**.

Ogledali smo si številne razstavljenе eksponate, potem pa se ob njegovih navodilih lotili ročnega oblikovanja gline, kasneje tudi oblikovanje s pomočjo vretena.

Z nami je podelil mnoga izkustva, dal pa nam je tudi koristne napotke

in sugestije na začetni poti keramične delavnice v našem društvu.

Iskrena hvala Frane!

Tekst in foto: V.H.

ZAJTRK S SADJEM - SUPER DAN!

Takšen super dan ja bil tudi naš dan po okusnem tradicionalnem slovenskem zajtrku v prostorih društva.

Ob skodelici alpskega mleka, čaja, kave smo zagrizli v ajdov kruhek z maslom in cvetličnim medom, nekdo z doma narejeno marmelado, potem pa še pojedli jabolko, mandarino,

orehce, mandeljne...

Obenem je tekel poučen klepet o pomenu zajtrka za zdravo in uravnoteženo prehrano, ki poskrbi za jutranjo energijo, posebej otrok in mladostnikov, ki jo potrebujejo za lažje sledenje učnemu procesu.

Govorili smo tudi o pomenu kmetijstva, živilske industrije, čebelarstva,

prepoznavanju kakovostnih pridelanih in predelanih proizvodov in še o marsičem.

Vera Hrga

NAŠ TOREK

Dolgih lepih 28 let se nas 10-ak in naša učiteljica - prijateljica Vera učimo, prijateljemo.

Harmonična družina smo kot tonska lestvica. Vsaka nota ima svoj

ton, vendar lahko ustvari čudovito melodijo.

Tukaj smo, da se učimo slovenščino, da obeležimo, zaznamujemo za nas pomembne datume, pripovedujemo, pesnimo in se šalimo.

Tukaj smo tudi, da poslušamo drug drugega, da delimo vesele, manj

vesele in tudi žalostne trenutke.

Rada imam torke, rada hitim na druženje, učenje, srečanje z našo majhno, trdno povezana skupino.

Tako jaz čutim in mislim.

Vera Raguž

SREČANJA

Slovenščina na Pričiginu

Radi se srečamo in prisluhnemo dragim dobrodošlim umetnikom Slovincem, ki prihajajo v Split kot gosti, kot predstavniki slovenske kulture, književnosti, glasbe, športa...

Na letošnjem Pričiginu je pripovedovala Dežela. V organizaciji založbe GOGA iz Novega Mesta so zanimive zgodbe ob moderatorki, novinarki **Jedrt Jež Furlan**, pripovedovali

slovenska gledališka režiserka in kolumnistka **Ivana Djilas**, pisateljica in književna prevajalka **Jedrt L. Maležič** in naš dragi **Vlado Kreslin**, slovenski kantavtor in folk rock glasbenik. Bil je to prijeten, svež obmorski večer in tople srečanje z literaturo, s slovenščino, z dragim prijateljem.

Split je prelep

Radi imam Split, pravi **Vinko Möderndorfer**, slovenski pisatelj, pesnik, dramatik, esejist, gledališki, radijski, filmski in televizijski režiser.

Prvič v Splitu, očaral me je. Zares je čudovit pa pravi **Zlatko Zajc** pesnik, avtor kratkih zgodb in zeliščar Zlatko Zajc na našem popoldanskem sprehodu po dragem Splitu.

V.H.

Foto V.H.

LITERARNI NATEČAJ ZVEZE SLOVENSКИH DRUŠTEV NA HRVAŠKEM

ZVEZA SLOVENSКИH DRUŠTEV NA HRVAŠKEM
SAVEZ SLOVENSКИH DRUŠTAVA U HRVATSKOJ

Zveza slovenskih društev na Hrvaškem s podporo Ministrstva za znanost in izobraževanje RH in Slovenskega doma KPD „Bazovica“ (Reka) je oktobra objavila razpis za literarni natečaj z naslovom „Moje srečanje z zmajem“.

Na literarni razpis se je iz skupine dopolnilnega pouka slovenščine v Splitu s svojim prispevkom prijavila Tonka Škugor.

V ponedeljek, 29. 11. 2021, se je komisija, ki so jo sestavljale dr. Barbara Riman, dr. Kristina Riman, Marjana Mirković in Damjana Hliš, odločila, da v skupini od 5. do 8. razreda osnovno šole nagradi naslednje prispevke:

1. mesto: **Tonka Škugor (Srečanje z zmajem)**

2. mesto: Anja Mikulčić Ilić (Moje srečanje z zmajem) in Ante Segulin

Štambuk (Moje srečanje z zmajem)

3. mesto: Jure Margeta (Ljubljanski zmaj) in Eufemia Babić (Moje srečanje z zmajem)

Izbira med prispevki od 5. do 8. razreda je bila zahtevna, saj je prišlo kar nekaj izvrstno napisanih besedil. Med njim je izstopalo besedilo **Tonke Škugor**, saj je pokazala bogato besedišče ter dober občutek za pripovedovanje in povezovanje zgodbe. Prav tako sta drugačen pristop k pripovedovanju pokazala Anja Mikulčić Ilić ter Ante Segulin Štambuk. Jure Margeta je svoje besedilo oblikoval kot pesem v prozi, v njem pa duhovito predstavil slovenske znamenitosti.

Eufemia Babić je na izviren način v zgodbo vključila tudi nastanek človeške ribice.

Komisija se zahvaljuje za izvirne in dobro napisane prispevke, ki so pokazali, da interes do pisanja slovenske besede med mladimi na Hrvaškem obstaja. Verjamemo, da jih natečaj še dodatno motivira, saj je število prišpeli izdelkov v primerjavi z lanskim letom precej bogatejše.

Zapisala Damjana Hliš
V Ljubljani, 29. 11. 2021

ISKRENE ČESTITKE NAŠI TONKI!

ČAROBNA SLOVENIJA – POTOVANJA V OSRČJE NARAVE

POLETJE 2021

Slovenija. Dežela. Zelena.
Naravna. Čudovita.

Vse to si mislim o njej in vse te njene lastnosti pogrešam, čedalje bolj. Teško priznam, a je res.

In ugotovim da obstajajo drugi, meni dragi ljudje, ki enako čutijo. Vsaj nekdo je izkoristil poletje za uživanje. To me veseli.

In na koncu težkega dne sedim z drugimi ljubitelji potopisov na predavanju o letnem dopustu v Sloveniji, mojega sošolca Jurice. On je to zelo natančno splaniral. Fotografije so

posnete z veliko pazljivostjo in natančnostjo. Občutek za detajle. Čutim ga. Izbrane besede. Spoštovanje do narave.

Reka Soča ga je čisto prevzela, fascinirala. Celo skočil je v objem njene hladne vode. Meni osebno so najbolj všeč jutranje fotografije ob, na

trenutek megleni, pa takoj zatem bistri, zeleni reki, in branje ob reki. V svet čarovnije nas je popeljal z veliko dobre volje, duhovitih komentarjev, lepih fotografij, razlag in iskrenih osebnih doživetij.

Vsi onemeli pazljivo poslušamo, vsak v svojih mislih, občutkih, željah da se teleportira v osrčje teh lepot, da že jutri tudi on uživa v objemu zelenih dolin, bregov, planin, šumečih slapov in drvečih valov.

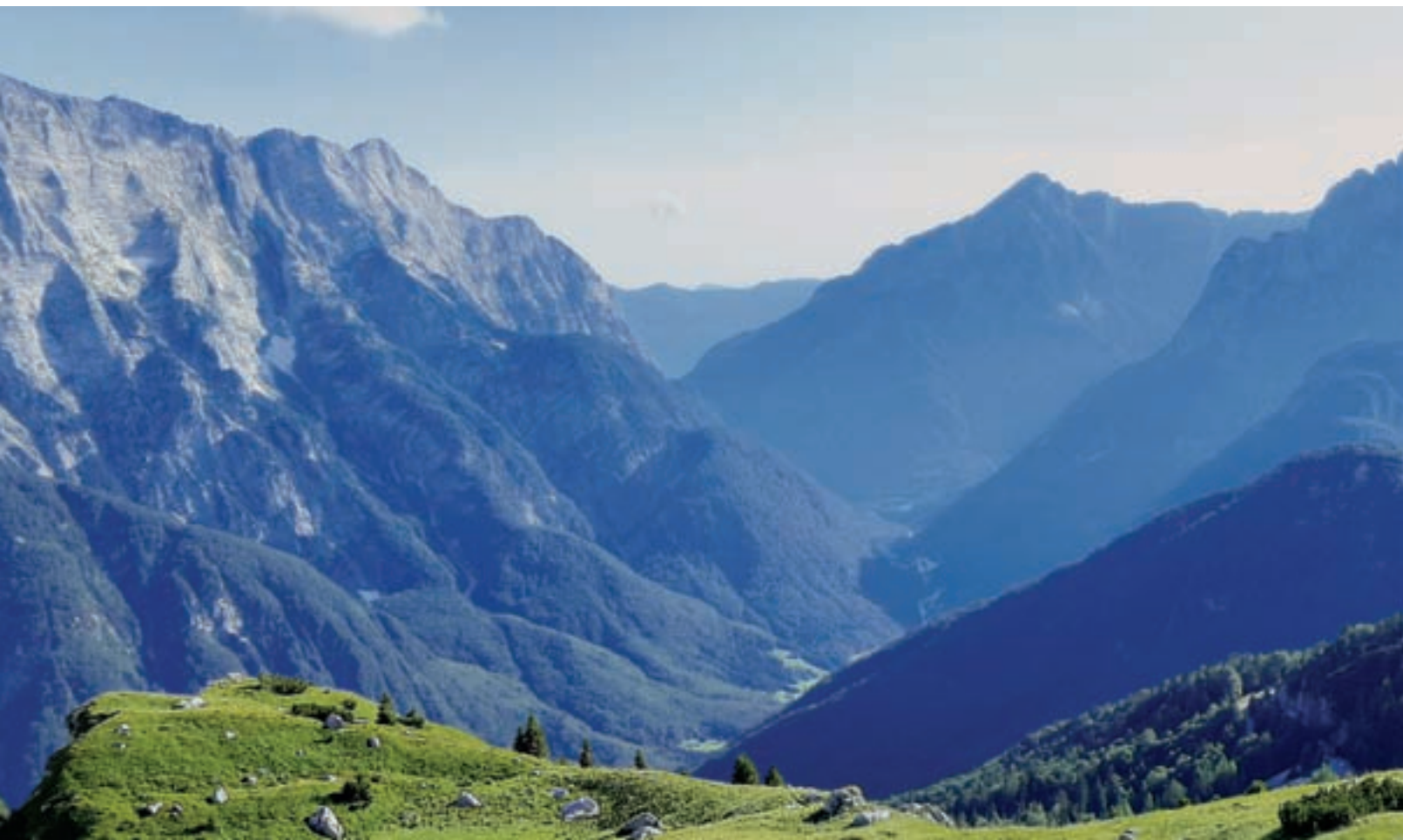

Očaral me je tako močno, da si bom enkrat, če bo dovolil, »preplonkala« ta nadvse zanimiv načrt dopusta, ta neskončno privlačen sprehod po čarobni deželi Sloveniji.

Komaj čakam.

Ana Božulić

Foto: Jurica Vojnović
Dragica Terze

LJUDEVIT GAJ V LJUBLJANI, PREŠEREN V ZAGREBU

Predsednika Slovenije in Hrvaške, Borut Pahor in Zoran Milanović sta odkrila spomenika dveh sodobnikov, ki ju je povezovalo delovanje za narodni preporod v 19. stoletju; hrvaškega politika in književnika Ljudevita Gaja v Ljubljani in spomenik velikega Franceta Prešerna v Zagrebu.

Spomenik hrvaškemu politiku, jezikoslovcu, ideologu, novinarju in književniku Ljudevitu Gaju stoji v Severnem mestnem parku v Ljubljani. Idejo za

postavitev spomenika je dala Zveza hrvaških društev v Sloveniji; skulptura je delo akademskega kiparja Marijana Mirta.

Prešernov kip, delo slovenskega kiparja Metoda Frlica, predstojnika kiparstva na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje (ALUO) v Ljubljani, je postavljen v Aleji pesnikov ob zagrebškem jezeru Bundeck.

MOČ JEZIKA JE NEIZMERN KULTURNI VEČER "MOČ JEZIKA" V ČAST RADOGLAVA DABA

„Moč jezika“ me je popeljala v prelepo Novaljo, na nepozaben kulturni večer, kjer sem imela priložnost srčno pokazati, kako pomembno, kako lepo je nam Slovencem zunaj meja domovine občutiti povezanost dveh kultur, dveh jezikov, dveh narodov.

V Kulturnem domu Gozdenica je 2. decembra 2021 potekal kulturni večer »Moč jezika« v čast upokojenega profesorja, umetnika, esejista in prevajalca Radoslava Daba, ki je 10. oktobra praznoval petinosemdeset let.

Pokrovitelj dogodka sta bila poleg mesta Novalja Zveza slovenskih društev na Hrvaškem in Društvo

slovensko-hrvaškega prijateljstva Ljubljana.

Gostitelj in pokrovitelj srečanja, župan Mestne občine Novalja **Ivan Dabo**, je navzoče pozdravil in spregovoril o zanimivostih otroškega in mladostnega življenja someščana Radoslava Daba.

V imenu Zveze slovenskih društev na Hrvaškem je z lepimi besedami poudarila pomen dogodka za Slovence na Hrvaškem in tudi za Hrvate v Sloveniji predsednica **Barbara Riman Plazibat**.

Član Izvršnega odbora Društva slovensko - hrvaškega prijateljstva Ljubljana **Zlatko Katalenić** je v imenu Hrvaškega centra kulture Ljubljana vse prisrčno pozdravil in zaželel še trdnejšo povezanost med dvema narodoma, predvsem na področju kulture.

Profesor Radoslav Dabo, velik umetnik in poznavalec umetnosti je s svojim ustvarjalnim delom nedvomno osrednja osebnost v slovenskem in hrvaškem prostoru. O njegovem življenju, ustvarjanju in poklicnem angažmaju v času njegovega več desetletnega bivanja v Sloveniji sem spregovorila jaz, učiteljica dopolnilnega pouka slovenskega jezika in članica Izvršnega odbora Slovenskega kulturnega društva Triglav Split. V imenu SKD Triglav sem pozdravila vse prisotne in se v svojem imenu prisrčno zahvalila glavni pobudnici slovesnega dogodka, njegovi študentki na

Univerzi v Ljubljani **Ani Pulko**, ki na žalost zaradi bolezni ni mogla biti z nami.

V poezijo sva slovesen dogodek zavili **Marija Ivoš** iz Slovenskega kulturnega društva Lipa Zadar in jaz.

Občuteno sva interpretirali nekaj slovenskih pesnikov modernistov v slovenščini in vzporedno njihove odlične prevode Radoslava Dabe v hrvaščini.

Zanimive zvoke dvoglasnega peja nakanat sta pričarala dva pevca, kratek film o Radoslavu Dabu pa je še dodatno programsko obogatil ta hrvaško-slovenski večer v čast Radoslavu Dabu.

S svojo prisotnostjo so večeru dali poseben pečat umetnikova sestra in številna ganjena družina Radoslava Dabe.

Mestni knjižnici Ivana Palčiča Novalja sva z Ano za prijetno branje someščanom, a tudi kot spodbudo za prihodnje rodove, pesnike, prevajalce, umetnike, knjige Radoslava Dabe podarili Ana Pulko in jaz.

Vera Hrga

Foto: Službena stran Grad Novalja

DUBAJ IN ABU DHABI / EXPO 2020 / ZAE

Kot turistični vodnici mi je bilo komogočeno prepotovati, odkrivati, spoznati kar nekaj destinacij. Že dokaj zgodaj, skoraj lahko rečem na začetku mednarodne vodniške poti, sem se specializirala za Arabski svet in tako so danes »moje« glavne destinacije ZAE, Egipt, Maroko in Tunizija. Oman in Katar ostajata veliki želji in upam, da se kmalu izpolnita. Nenazadnje, je bil to tudi glavni razlog, da sem zdaj v Dalmaciji.

Korona je naredila svoje in turizem spravila na kolena. Tako sem se še toliko bolj veselila ponovnega, po skoraj dveh letih, potrjenega vodenega potovanja v Združene Arabske Emirate. Trenutno je to, zaradi svetovne razstave EXPO 2020, najbolj vroča potovalna destinacija.

V Emiratih sem bila prvič, ko je današnja največja zgradba na svetu, stolp Burj Khalifa, bila še »v povojih«, zgrajena nekje do 100m višine, danes

828 m. Te njihove »zgodbe o uspehu« se enostavno ne da kar tako opisati v nekaj stavkih. Dokaz temu je dejstvo, da tudi če recimo Dubaj obišeš v časovnem razmaku dveh, treh mesecev, lahko najdeš vse postavljeno na glavo, tako hitro se ta svet razvija. Ravno zaradi tega se veselim vsakič znova, tudi zato, ker lahko primerjam in občudujem razvoj. Oktobrska tura je bila nepozabna.

Ali je res bilo vse tako super, najboljšje do zdaj (od programa, skupine, vsebine, izvedbe) ali pa mi je enostavno to tako zelo manjkalo. Bilo je

odlično! Tako (spet) potovati, kot biti ponovno v Emiratih. Dubaj in Abu Dhabi nudita toliko znamenitosti, da enostavno ni možnosti videti vsega, a vendar si vselej pogledamo najpomembnejše. Problem, če lahko to tako imenujem, je edino v tem, da agencije preprosto ne morejo vključiti v program vseh atrakcij, ki bi si jih lahko ogledali. Tokrat sem bila celo v obeh hotelih, slovitim Burj Al Arab hotelu v Dubaju in v Emirates Palace v emiratu Abu Dhabi. Zakaj prve mu pripisujejo 7 zvezdic in kakšen okus ima zlat kapučino v drugem,

pa nalašč ne povem, boste morali za mano ha ha.

A vendar, kljub vsemu kar nudi Dubaj, je moj zmagovalec še vedno Abu Dhabi. Od nekdanj, od prvega obiska. Tako zaradi najlepšega hotela v Emiratih, predvsem pa zaradi, meni osebno, najmogočnejše znamenitosti - veličastne mošeje Šeika Zayeda, ustanovitelja ZAE, ki me vsakič osupne in očara.

Zaradi organizacije in logistike, absolutno svetujem obisk ZAE v organizaciji agencije in ne v lastni režiji. Kar nekaj slovenskih agencij ima odlične, zelo raznolike, programe za ZAE, tako da se lahko za vsakega najde pravi.

Trenutno so pogoji za vstop v ZAE negativni PCR test, ki ne sme biti starejši od 72 ur in potrdilo o cepljenju.

Testirali so nas tudi takoj na letališču. Emirati imajo sicer skoraj 96% precepljenost, maske so obvezne povsod, tudi na prostem.

Letos je vse podrejeno dvema dogodkoma - Expo 2020, ki je bil načrtovan v prejšnjem letu in zaradi pandemije prestavljen in velika obletnica, 50 let od ustanovitve ZAE (

2. december 1971).

EXPO 2020 smo obiskali takoj drugi dan.

Kljub temu, da sem zelo natančno sestavljala seznam razstavnih prostorov, paviljonov, ki jih želim obiskati, mi ni uspelo videti niti pol načrtovane. Ogromna zadeva, sestavljena iz treh vsebinskih sklopov, fenomenalna organizacija, do zadnjega detajla, naštudirana logistika in kot »pika na i« čudovita vpletenost lokalnega prebivalstva. Direktna met-

ro linija, (podaljšana rdeča linija), ki pripelje skoraj do vhoda. Pogoji za vstop: negativen PCR test in potrdilo o cepljenju. Oglede paviljonov priporočam dopoldan oz. čimprej, saj so popoldan čakalne vrste precej daljše, pozno popoldanski in večerni termini pa so namenjeni spremljevalnemu

programu (kulturni program, šovi in razne prezentacije ter glasbeni spektakli). Diplomacija in protokol na najvišji ravni.

Najprej „domov“, v Slovenijo, kot se spodobi. Priznam, da sem imela „mravljinca“ med fenomenalno video predstavitevjo. Vrhunsko, pohvale za čisto vse - idejo, realizacijo, prezentacijo in ekipo. Da same lokacije in izgleda razstavnega prostora sploh ne omenjam.

Emirati še zdaleč niso samo blišč, arhitektura presežkov, ampak in predvsem tudi nova kultura in običaji, zelo toplo in prijazno lokalno prebivalstvo, spoj različnih religij, puščava, barantanje

na soukih, božansko okusna kuhinja... in še in še.

Nič, naslednjič dalje, čaka me še drugi del popisa. Obvezno do Hrvaške, sledijo Italija, Kuba in del Afrike.

Lahko pa gremo enkrat skupaj in kakšno lepo slovensko zapojemo sredi puščave. Zakaj pa ne!?

Foto in tekst: Katarina Kerk

Sramotno povabilo Slovincem za obisk našega prelepega Splita.

St. Duje v Splitu - Kaj obiskati v Splitu, Hrvaška

Katedrala ni zasnovana na samem začetku. V zgradbi današnje katedrale, ki je bila zgrajena v 4. stoletju, je bil nameščen mavzolej rimskega cesarja

JE PREVOD DOBER?

Dioklecijana. Na predvečer cesarjeve smrti so v 63. milanskem ediktu kristjani dobili svobodo priznanja vere, tako da so bili v Saloni. Salona je bila takrat upravno središče pokrajine Dalmacije, kjer je bila zgrajena bazilika nad grobovi krščanskih mučencev, ki je postala sedež romanja in kult svetnikov. V 7. stoletju so se Avari in Slovani zrušili v Salonu. Preživeli prebivalci so pobegnili na otoke, od katerih so nekateri po nekaj časa prišli na kopno in se naselili v zapuščeni carski palači. Sčasoma so cesarski mavzolej spremenili v krščansko cerkev,

odstranili poganske idole in sarkofag, **v katerem je bil počival avtomobil.** Iz uničenih bazilik v Saloni so bile poslani kosti svetega mučenika, ki jih je Dioklecijan smel izvršiti: Dujma, prvi salonski škof, in Anastazija, delavke, ki so bili deponirani v cesarjevem mavzoleju, posvečeni metropoli.

V šoli so dobili nalogo, da vsak napiše spisa z temo: Samo ena je mama.

In gre Janja pred tablo: »Jaz sem včeraj šla na travnik in nabrala rože za mamo, ker samo ona je mama.«

Juško: »Jaz sem šel z mami na obisk k babici, ji dal lupčka in potem še mami, ker samo ona je mama.«

Janežek: »Včeraj sem prišel domov, pa je bila mati pijana in mi rekla: Sejž u klet po dve pikane pira. Grem v klet in zavpijem nazaj: Samo ena je, mama!«

halo, si to ti?

halo, kdo je?

sem ga včeraj kupila, jutri
ga registriram

v toplem objemu ledene
jame

redko z nami

zdaj pod hmeljem

...potem pa na pivo

...in potem poljub